

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2021 m. birželio 28 d.

ES reikia stipresnės ir nuoseklesnės kovos su pinigų plovimu priežiūros sistemos

Įtartinų sandorių vertė Europoje siekia šimtus milijardų eurų, tačiau ES požiūris į pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją ir kovą su jais yra fragmentiškas. Nors atitinkamiems ES organams tenka politikos formavimo ir koordinavimo vaidmuo ir jie turi tam tikrų tiesioginių įgaliojimų, pastangos daugiausia valdomos nacionaliniu lygmeniu. Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje daroma išvada, kad ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu veiksmai turi trūkumų ir kad ES priežiūros sistema yra fragmentiška ir prastai koordinuojama, todėl ja neužtikrinamas nuoseklus požiūris ir vienodos sąlygos.

Pinigų plovimas yra nusikalstamu būdu įgytų pajamų įteisinimas integruojant jas į teisėtą ekonomiką, kad būtų nuslėpta neteisėta jų kilmė. Europolo skaičiavimais, Europoje įtartinų sandorių vertė prilygsta apie 1,3 % ES BVP. Vertinama, kad šis skaičius pasaulio mastu sudaro beveik 3 % pasaulio BVP. Iš naujausių duomenų matyti, kad daugiau nei 75 % įtartinų sandorių, apie kuriuos pranešta ES, įvykdyti daugiau nei pusės valstybių narių kredito įstaigose.

„Reikia šalinti ES lygmens su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusius trūkumus ir gerokai sustiprinti ES tenkantį priežiūros vaidmenį, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Mihails Kozlovs. – Siekiant užtikrinti, kad ES teisė būtų įgyvendinama sparčiai ir nuosekliai, reikia nuveikti daug daugiau. Visų pirma, kad teisės aktai valstybių narių lygmeniu būtų įgyvendinami nuosekliai, ES turėtų, kai tik įmanoma, pirmenybę teikti reglamentų, o ne direktyvų rengimui.“

Šiuo metu ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu įgaliojimai padalyti keliems organams. Europos Komisija rengia politiką, stebi jos perkėlimą į valstybių narių teisę ir atlieka rizikos analizę. Auditoriai nustatė šių užduočių vykdymo trūkumų. Kovos su pinigų plovimu teisės aktai yra sudėtingi ir ES įgyvendinami pernelyg lėtai ir netolygiai. Kalbant apie rizikos vertinimo procedūrą, auditoriai nustatė, kad nenurodyti bėgant laikui įvykę pokyčiai, neatsižvelgta į geografinį aspektą ir veiksmingai nenumatyti rizikos prioritetai. Iki šiol ES nėra patvirtinusi atskiro sąrašo, į kurį būtų įtrauktos ES nepriklausančios didelės rizikos šalys, keliančios pinigų plovimo

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

grėsmę ES vidaus rinkai. Komisijai taip pat nepavyko šiuo klausimu parengti atnaujintų statistinių duomenų, todėl sunku įvertinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo mastą ES.

Europos bankininkystės institucija (EBI) turi įgaliojimus tirti galimus ES teisės pažeidimus šioje srityje ir šiais įgaliojimais pasinaudojo. Tačiau nuo 2010 m. ji patvirtino tik vieną su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusį ES teisės pažeidimą ir neatliko susijusio tyrimo savo iniciatyva. Be to, auditoriai aptiko įrodymų, kad tuo metu, kai Priežiūros tarybos nariai tarėsi dėl galimos rekomendacijos, susijusios su ES teisės pažeidimu, jiems buvo mėginta daryti lobistinę įtaką. Tai rodo, kad nacionaliniai interesai galėjo paveikti EBI aukštu lygiu priimamus sprendimus (panašiai nurodyta [Audito Rūmų 2019 m. ataskaitos dėl EBI testavimo nepalankiausiomis sąlygomis išvadose](#)). Auditoriai taip pat nustatė, kad Komisija neturi vidaus gairių, kuriomis vadovaujantis būtų teikiamas prašymas EBI pradėti tyrimą; jie buvo teikiami *ad hoc* pagrindu ir dažnai po pasirodžiusių pranešimų žiniasklaidoje.

Paskutinis auditorių analizuotas klausimas – pinigų plovimo rizikos įtraukimas į euro zonos bankų pradžinę priežiūrą. Jie nustatė, kad Europos Centrinis Bankas (ECB), nuo 2014 m. vykdamas tiesioginę svarbių bankų priežiūrą, sėkmingai pradėjo dalytis svarbia informacija su nacionalinėmis priežiūros institucijomis, tačiau jis neturi nei atsakomybės, nei įgaliojimų tirti, kaip tokią informaciją naudoja nacionalinės priežiūros institucijos. Be to, dėl nacionalinių praktikų gerokai skyrėsi medžiagos, kuria dalijosi priežiūros institucijos, kokybė. EBI rengia konkrečias atnaujintas gaires ir auditoriai rekomenduoja, kad jos būtų kuo greičiau užbaigtos ir įgyvendintos ECB bei nacionalinių priežiūros institucijų.

Bendra informacija

ES pirmoji kovos su pinigų plovimu direktyva priimta 1991 m., o paskutinį kartą atnaujinta 2018 m., siekiant kovoti su pinigų plovimo keliamomis grėsmėmis vidaus rinkai ir kartu užkirsti kelią teroristų finansavimui. Komisija ketina netrukus pateikti pasiūlymą dėl bendros ES pinigų plovimo ir teroristų finansavimo priežiūros institucijos.

Specialioji ataskaita Nr. 13/2021 „*ES kovos su pinigų plovimu bankų sektoriuje pastangos yra susiskaidžiusios, o įgyvendinimas – nepakankamas*“ paskelbta Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais, vincent.bourgeais@eca.europa.eu, mob. tel. (+ 352) 691 551 502